

Tian mupinim me'ẽ ke

Tian kome'ẽ paper ke mupinim. Jerusarẽ ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ tama'e kapitã a'e tĩ. Amõ Jesu mu a'e tĩ.

Amõ amõ jundéu awa ta Jesu rehe jurujar katu. Ame'ẽ ta amõ amõ ok ta pe ixo. Amõ amõ ywy pe har ok ta pe ixo. Ame'ẽ ta pe kome'ẽ paper pinim ke Tian mondo.

Tupã kotyhar ta pe: “Ihẽ mu ta” aja Tian pandu.

1 ¹Ihẽ Tian. Tupã rehe ihẽ aparaky axo. Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te rehe ihẽ aparaky axo tĩ. Myrandu katu ke ihẽ apandu pandu, ame'ẽ riki ihẽma'e parakyha.

Pehẽ riki Tupã kotyhar ta ke. Jundéu awa ta ke pehẽ. Pehẽ riki kome'ẽ ywy keruhũ rupi pehãi peho ame'ẽ ta ke pehẽ. Upa pehẽ pe katuha ke ihẽ amondo axo.

Jurujar katuha rehe har

²Ihẽ mu ta! Pehẽ rehe upa pyraraha uhyk rahã, pehẽ rury katu pexo. ³Pyraraha upa asa oho rahã, Tupã rehe pejurujar katu te we pexo. Aja rahã, amõ pyraraha uhyk rahã, pehẽ py'ahu te'e pehendu katu te ta tĩ. Aja pekwa katu. A'erehe pehẽ rury katu pexo. ⁴Pesak katu te'e pehẽ juehe pexo. Pehẽ rehe pyraraha uhyk rahã, aja te'e Tupã rehe pejurujar katu pexo. Aja rahã, Tupã pandu ta: “Pehẽ katu. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja. Pe, Tupã putar, aja pexo katu ta.

⁵Pehẽ ngi har ma'e ke amõ ukwa ym te rahã, Tupã pe a'e pandu pandu katu ta me'ẽ te'e. Aja rahã ukwa katuha ke Tupã muwyr ta ipe. Ame'ẽ ke a'e me'ẽ ta. Me'ẽ katu ame'ẽ ke a'e. “Mã! Pandu hũ. Ihẽ ame'ẽ ym ta. Eho” aja a'e pandu ym te. A'e me'ẽ katu ta ngã pe. ⁶⁻⁸Ma'e ke Tupã namõ pepandu pandu rahã, ame'ẽ ke pehẽ pe a'e muwyr ta, aja pejurujar katu te pexo. “Muwyr ta nahã my?” aja ym pekwa pexo. Aja pekwa pexo rahã, y ramüi pe har y kotok

keruhũ aja saka ta. Ame'ẽ ke amõ koty koty wytytu peju peju raho. Aja: “Muwyr ta nahã my?” “Anĩ, muwyr ym ta nahã my?” aja amõ koty koty pejurujariha ke. Katu ym aja. Aja ta amõ ixo rahã, jandema'e sawa'e te ngi pyhyk ym ta ma'e ke. Ukwa ym ma'e.

Mã peja hury katu ixo rĩ

⁹“Mã nde erekwa ym te ame'ẽ ke nde” aja nde rehe har kome'ẽ ywy keruhũ pe har ta ukwaha naĩ. Aja rahã, jumupyai ym. Mã peja hury katu a'e ixo. Tupã riki ma'e ukwa katu te ame'ẽ ke a'e, aja ukwa ta, a'erehe mã peja hury katu ixo. ¹⁰Amõ imu ima'ehũ namõ ixo rahã, hury katu ixo tĩ. Ame'ẽ ma'e ke amõ mukanim ingi rahã, mã peja a'e hury katu ixo rĩ. Ima'ehũ ame'ẽ ta kupi'i'a aja saka. Yman rahã ixo ym ta. Kupi'i'a manõ ta. Aja amõ ta aja ima'ehũ ame'ẽ ta manõ ta tĩ. ¹¹Warahy opok rahã, kupi'i ke warahy hakuha jukwa. I'a ke upa kukú. I'a katuha upa manõ. Aja ta ima'ehũ ame'ẽ ta ke tĩ. Ima'e ixoha rehe har jõ a'e ukwa ukwa ixo rahã, a'e kanim ta tĩ. Kupi'i'a aja kanim ta tĩ. Manõ ta tĩ.

Pyraraha rehe har

¹²Pyraraha amõ imu rehe uhyk rahã, katu aja ixo we rĩ. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ym we. Aja rahã, hury katu a'e. Pyraraha upa, pe, a'e jurujar katu ehe rĩ. Aja rahã, uhãha ke Tupã me'ẽ ta ipe. Inamõ aja te'e ta ixo. Ame'ẽ ke upa ipy'a katu ehe ame'ẽ ta pe Tupã me'ẽ ta tĩ. “Ihẽ rehe ipy'a katu ame'ẽ ta pe uhãha ihẽ ame'ẽ ta” aja Tupã pandu katu. ¹³Pyraraha uhyk ehe rahã, ma'e ka'u te'eha ke ma'e. Aja rahã: “Ma'e pyraraha Tupã muwyr ihẽ pe. A'erehe ma'e aka'u te'eha ke ihẽ ama'e.” Aja mã peja ebandu ym. Anĩ. Marã ka ym ma'e ka'u te'eha ke Tupã ma'eha. “Ma'e nde ereka'u te'eha ke ema'e” aja jurujar katu ehe ame'ẽ ta pe a'e pandu ym te. A'erehe: “Tupã riki pyraraha muwyr ihẽ pe, a'erehe ma'e aka'u te'eha ke ihẽ ama'e” aja mã peja ebandu ym te.

¹⁴Ma'e ka'u te'eha ke amõ ma'e rahã, kuja ta. Ma'e ka'u te'eha ke a'e putar katu. Ame'ẽ riki a'e ke muka'u te'e. Ame'ẽ rape rupi oho, ame'ẽja saka. Pe, ma'e ka'u te'eha ke a'e ma'e. ¹⁵Pe, ame'ẽ ka'u te'eha ke a'e putar. Ame'ẽ ke ipy'a pe ukwa ukwa ixo rahã, ma'e ka'u te'eha ke a'e ma'e. (Ipy'a ngi uhem, ame'ẽja saka.) Pe, a'e ma'e rahã, manõ ta. Ame'ẽ riki mupyraraha renda pe oho ta, aja riki.

¹⁶Ihẽ mu ta! Pehẽ rehe ihẽ py'a katu. Pehendu katurahã! (Ma'e peka'u te'eha ke pema'e tar katu.) Mã peja ame'ẽ ke muka'u te'e ym pehẽ! ¹⁷Upa ma'e katu ame'ẽ ke japyhyk, ame'ẽ riki ywa ngi

tur. Upa katu te ma'e ke aja tí. Upa katu te ame'ẽ ke Tupã muwyr. Upa ywa rehe ma'e hendy, ame'ẽ ta ke a'e mujã. Warahy hendy rahã, rysãha pehĩ. Jahy hendy rahã, pytuniha pehĩ tí. Tupã aja ym. Pytuniha nixói te, aja saka. Rysãha nixói te, aja tí. (A'erehe a'e me'ẽ me'ẽ ame'ẽ ke aja te'eha katu te ame'ẽ ke.) ¹⁸A'e putar katu, a'erehe ta'yr ta aja jande ke a'e mu'am. Je'ẽha jete har te rupi a'e mu'am. Aja rahã, jande riki jepy te ame'ẽ ta ke, ame'ẽja saka. A'engi amõ Tupã ra'yr ta aja ta tí. Ta'yr ta aja mu'am ta tí.

Ma'e katu ame'ẽ ke mujekwa ame'ẽ ta rehe jahendu katu ta me'ẽ te'e

¹⁹Ihẽ mu ta! Pehẽ rehe ihẽ apy'a katu ame'ẽ ta ke pehẽ! Kuja pekwa pekwa pexo! “Mã! Ma'e peka'u te'eha pema'eha ke pehijar” aja pehẽ pe amõ ta pandu rahã, pahar pehendu katu a'eta rehe. Pahar ym je'ẽha pemujywyr a'eta pe. Pahar pehẽ py'a pemahy ym tí. ²⁰Awa ta katu aja Tupã putar. Amõ parahy rahã, katu aja ym ta. A'erehe pahar pehẽ py'a pemahy ym. ²¹Upa ma'e peka'u te'eha pema'eha ke pehijar. Pexo ai te'e ame'ẽ ke aja tí. Pehijar tí. Tupã rehe pehendu katu. Ima'e je'ẽha ke pehẽ py'a pe a'e mupyta. Ame'ẽ ke rehe pehendu katu. Ame'ẽ ke rehe pejurujar katu rahã, pehẽ ke a'e muhã katu ta.

²²Ima'e je'ẽha rehe pehendu katu. Pehendu jõ rahã, pehẽ ke Tupã muhã katu ta, aja pekwa naĩ. Mã peja peka'u te'e ym pexo. Kuja katu te. A'e je'ẽha mujekwa, aja pema'ema'e katu ta me'ẽ te'e. ²³Je'ẽha rehe amõ hendu. Pe, mujekwa aja a'e ma'ema'e ym rahã, kuja ta a'e. Waruwa pe i'ã ke a'e usak. Aja te'e ixo. ²⁴I'ã rehe a'e usak te'e. Pe, oho ingi. Pahar harái. Ma'e ym ma'e ke. Myja i'ã ixoha my, ame'ẽ ke pahar harái. Ma'e ym ma'e ke. ²⁵Ima'e je'ẽha katu te ame'ẽ ke rehe amõ usak usak katu. Ame'ẽ rehe hendu katu rahã, ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ym. Aja je'ẽha rehe a'e hendu katu tí. A'e hendu te'e ehe, pe, pahar harái. Anĩ. Aja ym. Je'ẽha mujekwa aja a'e ma'ema'e katu tí. Aja rahã, upa a'e ma'ema'e ame'ẽ ke rehe Tupã muhury katu.

²⁶Tupã rehe ipy'a ke amõ moĩ moĩ katu, aja a'e ukwa. Aja rahã, je'ẽha ke mutambyk rahã, katu tiki. Je'ẽha ke mutambyk ym rahã, Tupã rehe ipy'a moĩ moĩha ke te'e aja. Jumuka'u te'e a'e juehe. ²⁷Kuja Tupã, jande pái keruhũ putar katu tí. Ipy'a ke amõ moĩ moĩ katu te ehe. Ame'ẽ riki jete har te ke. Aja rahã, kuja katu ipe. Ipái ym te ame'ẽ ta pyrara ixo. Imãĩ nixói te tí. Ame'ẽ ta pe ma'e ke me'ẽ me'ẽ rahã, ame'ẽ riki Tupã rehe ipy'a moĩ moĩ katu, ame'ẽja saka. Ixawa'e ym ame'ẽ ta

pyrara ixo tĩ. Ame'ẽ ta pe ma'e ke me'ẽ me'ẽ rahã, ame'ẽ riki Tupã rehe ipy'a moĩ moĩ katu tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Tupã rehe hendu ym ame'ẽ ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. Ame'ẽ ta aja ym rahã, katu tiki tĩ.

Amõ ta rehe juja katu te usak rahã, katu tiki

2 ¹Ihẽ mu ta! Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te rehe pejurujar katu. A'e riki Tupãma'e weraha pe ixo ame'ẽ ke a'e. Pejurujar katu ehe, a'erehe amõ ta rehe pesak rahã, pesak aja pema'e katu. “Kome'ẽ sawa'e amõ ta 'ar koty te we katuha.” “Peme'ẽ anĩ” aja ym pekwa pekwa pexo. “Kome'ẽ sawa'e amõ ta wyr koty te we katuha.” “Peme'ẽ anĩ” aja ym pekwa pekwa pexo tĩ. (Juja katu te pesak a'eta rehe.) Aja rahã, katu tiki. ²Pesarahã! Pehẽma'e jy'ariha renda pe ima'ehũ ame'ẽ ke ixo uwyr. Itatawa ke te'e ipo rehe har mujã ame'ẽ ke namõ ixo. Heta ipo rehe har namõ ixo. Ima'e mundeha katukwer ame'ẽ ke namõ ixo. Amõ sawa'e ima'e ym te ame'ẽ ke ixo uwyr tĩ. Ima'e jaxer ai ame'ẽ ke namõ ixo uwyr. ³Pe, ima'e mundeha katukwer namõ ixo ame'ẽ pe pepandu:

—Se ewapyk. Se katu te — aja ipe. (Aja rahã, ame'ẽ sawa'e katu, aja pekwaha.)

Amõ sawa'e pe anĩ. Ima'e ym te ame'ẽ pe pepandu:

—Anĩ, sa'e! Epu'am! Paite we ewapyk eho — aja ipe. (Aja rahã, ame'ẽ sawa'e katu ym, aja pekwaha.)

⁴Aja rahã, amõ koty koty sawa'e ta rehe pesak. Katu ym aja. Katu ym pehẽ py'a pe pekwa pekwa pexo. A'erehe amõ riki katu. Amõ katu ym. Aja pekwa pekwa pexo. Katu ym aja. (A'erehe juja katu te amõ ta rehe pesak rahã, katu tiki.)

⁵Ihẽ mu ta! Pehẽ rehe ihẽ apy'a katu ame'ẽ ta ke pehẽ! Pesarahã! Kome'ẽ ywy keruhũ pe ima'e ym te ame'ẽ ta ixo. Amõ amõ rehe Tupã katu usak. Pe, a'eta riki jurujar katu ehe. Ame'ẽ ta riki hury katu. Mãte hũ ima'e ke aja saka ame'ẽ. Pe, Tupã pandu: “Ihẽma'e ta ke pehẽ. Ihẽ renda pe peho katu ta” aja ima'e ym te ame'ẽ ta pe pandu. Ame'ẽ ke ipy'a katu ehe ame'ẽ ta pe Tupã pandu katu tĩ:

—Ihẽ renda pe peho ta — aja ipy'a katu ehe ame'ẽ ta pe Tupã pandu katu tĩ.

⁶Ima'e ym te ame'ẽ ta rehe Tupã katu usak. Pehẽ anĩ. Ima'e ym te ame'ẽ ta ke pemuhuxĩ riki. Katu ym aja. Pesarahã! Ima'ehũ ame'ẽ ta riki pehẽ ke mupyrara riki. A'eta riki pehẽ ke kapitã ruwa koty hykýi raho. ⁷A'eta riki her katu te ame'ẽ rehe juru ai. “Jesu

kotyhar ta” ame'ẽ her rehe juru ai. “Jesu kotyhar ta” aja pehẽ pe Tupã pandu. Pehẽ rehe ame'ẽ her a'e moĩ, ame'ẽja saka.

⁸Je'ẽha ke kapitã keruhũ mondo, ame'ẽ rehe pehendu katu rahã, katu tiki. Ame'ẽ je'ẽha Tupã je'ẽha rehe ihĩ. Kuja: “Nde juehe nde erepy'a katu. Aja mã peja nde namõ ixo ame'ẽ ta rehe epy'a katu tĩ.” ⁹Pe, amõ ta rehe pesak. Pe, amõ amõ pehẽ 'ar koty te we katuha aja pekwa pekwa pexo rahã, ma'e katu ym ame'ẽ ke pema'e. Soroka pe jõ pesak, ame'ẽja saka. Katu ym aja. Aja rahã: “Pehẽ katu ym. Tupã je'ẽha rehe pehendu ym” aja pehẽ rehe har ame'ẽ je'ẽha mujekwa. ¹⁰Tupã je'ẽha rehe amõ hendu. (Heta pehĩ.) Pe, peteĩ je'ẽha rehe hendu ym rahã, upa katu te je'ẽha rehe hendu ym tĩ. Upa ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, aja tĩ. ¹¹Pesarahã! Juja katu te Tupã je'ẽha ke. Kuja tĩ. Tupã pandu:

“Amõ kũjã rehe eka'u te'e ym. Amõ sawa'e rehe eka'u te'e ym tĩ” aja pandu. (Ame'ẽ rehe pehendu katu ta me'ẽ te'e.)

Amõ we tĩ:

“Amõ ta ke ejukwa ym” aja Tupã pandu tĩ.

(Ame'ẽ rehe pehendu katu ta me'ẽ te'e tĩ. Upa katu te je'ẽha rehe pehendu katu ta me'ẽ te'e. Upa juja katu te.) Amõ kũjã rehe nde ereka'u te'e ym. Amõ sawa'e rehe nde ereka'u te'e ym tĩ. Anĩ. Te'e amõ ke nde erejukwa rahã, je'ẽha rehe nde erehendu ym. Ma'e jaxer ame'ẽ ke nde erema'e. (Amõ kũjã rehe nde ereka'u te'e tĩ, ame'ẽja saka tĩ. Amõ sawa'e rehe nde ereka'u te'e tĩ, ame'ẽja saka tĩ.) A'erehe upa katu te Tupã je'ẽha rehe nde erehendu ym tĩ. ¹²Kirisutu je'ẽha rehe amõ jurujar katu rahã, ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ngi a'e uhem katu, ame'ẽja saka. (A'erehe ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke hijar.) Kirisutu je'ẽha rupi amõ ta ke Tupã mupyrara ta. Pehẽ rehe har ukwa ta tĩ. Katu my? Katu ym my? A'erehe je'ẽha ke pemutambyk, aja pexo katu. Pexoha aja tĩ. Pemukatu tĩ. ¹³Aja ym rahã, pehẽ rehe Tupã pyrara ym usak ta tĩ. Mupyrara rahã, pyrara ym usak ta tĩ. Amõ ta rehe amõ pyrara usak rahã, kyje ym ta a'e. Tupã mupyraraha ngi kyje ym ta. Tupã pyrara usak ta ehe tĩ, a'erehe kyje ym ta.

Jetehar Jesu rehe jurujar katu rahã, katu ame'ẽ ke ma'ema'e ta

¹⁴Ihẽ mu ta! Pesarahã! Amõ pandu:

—Tupã rehe ihẽ ajurujar katu — aja a'e.

Pe, Tupã putar aja a'e ma'ema'e ym rahã, katu ym. Aja jurujar katu rahã, a'e ke Tupã muhã ym ta. ¹⁵Kuja saka ame'ẽ. Ko amõ imu ta ixo my. Hendyr amõ ta ixo nahã my. A'etama'e mundeha

ke nixói. A'eta mi'u nixói te tĩ. ¹⁶Pe, a'eta pe ma'e ke peme'ẽ ym te rahã, kuja katu ym pepandu:

—Mã peja pehẽ rehe Tupã usak katu. Mã peja nema'e mundeha Tupã muwyr katu. Mã peja pehẽ mi'u ke Tupã muwyr katu — aja pepandu.

Anĩ. Peme'ẽ ym te rahã, ame'ẽ panduha katu ym. Me'ẽ ym te ma'e ke, a'erehe katu ym. ¹⁷Aja amõ jurujar katuha tĩ. Tupã rehe amõ jurujar katu jô. Pe, katu ame'ẽ ke ma'ema'e ym rahã, jurujar katuha riki katu ym. Te'e aja saka.

¹⁸Pe, amõ pandu ta my:

—Tupã rehe nde erejurujar katu. Ame'ẽ jô katu. Ihẽ anĩ. Ma'e katu ame'ẽ ke ihẽ ama'ema'e katu. Ame'ẽ jô katu tĩ — aja a'e pandu.

Aja rahã, ihẽ apandu ta ipe:

—Anĩ. Tupã rehe ihẽ ajurujar katu. A'erehe ma'e katu ame'ẽ ke ihẽ ama'ema'e katu tĩ. Aja ihẽ ajurujar katuha ke ihẽ amujekwa ta. Myja nde erejurujar katuha ke nde eremujekwa ta my? Nde erema'eha katu ym rahã, marã ka ym nde eremujekwaha — aja apandu ta. (Ihẽ Tian.)

¹⁹Peteĩhar jô Tupã, aja nde erekwa erexo. A'erehe nde ke Tupã muhã katu ta, aja nde erekwaha naĩ. Anĩ. Esarahã! Aja ãjã ta ukwa katu tĩ. “Peteĩhar jô Tupã” aja ukwa katu tĩ. A'erehe a'eta kyje hũ ingi. Ryrýi riki tĩ. (Anĩ. Ame'ẽ ta ke Tupã muhã ym te.) ²⁰Mã! Nde ereka'u te'e nde ke! Ma'e ke nde erekwa tar katu my? Esarahã! Tupã rehe amõ jurujar katu. Pe, a'e ma'ema'eha katu ym rahã, a'e jurujar katuha riki katu ym tĩ.

²¹Esarahã! Amujekwa ta. Yman te Amarã ixo. Jande ramũi ke a'e. Myja katu te a'e my, aja Tupã ukwa. Kuja. A'e ma'eha namõ Amarã mujekwa. Ita matyr, ame'ẽ 'ar pe ta'yr ke a'e mou rahã, Tupã pandu ame'ẽ ke rehe hendu katu, aja mujekwa Tupã pe. (Ta'yr rer Isak.) ²²Pesarahã! Tupã rehe a'e jurujar katu, a'erehe a'e ma'eha katu tĩ. Mokõi pehĩ. Jurujar katuha pehĩ. Amarã ma'eha pehĩ tĩ. A'e ma'eha katu ame'ẽ ke mujekwa katu. Kuja. Jetehar te ke Tupã rehe a'e jurujar katu, aja mujekwa katu ipe. ²³Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. Ame'ẽ panduha aja uhyk katu. Kuja:

“Tupã pandu ame'ẽ ke rehe Amarã jurujar katu.

A'erehe Tupã pandu: ‘A'e katu te. Ma'e ka'u te'eha ma'eha nixói te ipe’ aja Amarã rehe har.” Aja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ.

Pe, Amarã pe Tupã pandu:

—Ihẽ rehe katu ame'ẽ ke nde — aja ipe.

²⁴Pesarahã! Pekwa katu apo! Amõ katu ame'ẽ ke ma'ema'e, a'erehe Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja riki. Jurujar katu ehe rahã jõ, aja ym Tupã pandu.

²⁵Aja Hambe a'e tĩ. Kũjã ka'u te'e ame'ẽ ke a'e. Ima'e ma'eha katu, a'erehe Tupã pandu:

—A'e riki katu te. Ma'e ka'u te'eha ma'eha nixói te ipe — aja.

Kuja Hambe katu ame'ẽ ke ma'e. Jundéu awa tama'e je'ẽha rahoha ta uhyk ehe rahã, hok pe a'eta ke kũjã muxe katu. (Pe, mukanim. A'erehe ame'ẽ ta ke Hambe rekoha pe har ta pyhyk ym.) Pe, a'eta oho rahã, amõ awa rape rupi mujywywyr mondo. ²⁶Amõ we ihẽ amujekwa ta. Awa'ã awa rehe ihĩ ym rahã, awa ke manõ te'e. Aja Tupã rehe amõ jurujar katu tipe. Pe, ma'eha katu ym rahã, manõ te'e, ame'ẽja saka. Jurujar katuha riki te'e aja saka.

Amõ pandu ame'ẽ rehe har

3 ¹Ihẽ mu ta! Tupã je'ẽha ke pehẽ johu pemu'e tar katu. Pehẽ johu mu'eha ta aja ym rahã, katu tiki. Ma'erehe my? Kuja. Jande jamu'e, aja jama'ema'e my. Jama'ema'e ym rahã, jande ke Tupã mupyrara ta. Mu'e ym ame'ẽ ta 'ar koty te we jande ke mupyrara ta. Aja pekwa katu. A'erehe pehẽ johu pemu'e ym rahã, katu tiki. ²Jande jamu'e rahã, upa jande jajawy we. Ame'ẽ riki ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke. Amõ pandu rahã, jawy ym te rahã, katu te ame'ẽ ke a'e. Juehe har a'e ukwa katu. ³Pesarahã! Amujekwa ta. Tupaham pe kahwa ãpũi ke jande japukwar. Ta'yr mi tupaham. Ame'ẽ pe amõ amõ koty jaraho. Aja jande rehe jamuhendu katu. Pe, jande jaho tar katu, ame'ẽ rupi jande ke raho.

⁴Amõ we amujekwa ta. Jarusu keruhũ rehe har pekwa pekwa pexo tĩ. Tiha te hũ ame'ẽ ke. Ywytu keruhũ mujan katu tipe. Pe, ruwakiha ta'yr te mi ame'ẽ pe amõ muruwak katu raho. Pe, oho tar katu, ame'ẽ rupi sawa'e muruwak raho. ⁵Aja awa rembe tĩ. Jarusu keruhũ ruwakiha ta'yr te mi, ame'ẽja saka. Awa rembe ta'yr te mi tipe tĩ. Pe, ame'ẽ pe ma'e rehe har pandu pandu te hũ.

Kupixa keruhũ xirik hũ oho oup, ame'ẽ ke rehe pekwa pekwa pexo tĩ. Tata ta'yr te mi ame'ẽ pe te'e amõ upa katu te hany indo. Upa katu te ukwái. Ame'ẽja saka jande rembe tĩ. Ta'yr te mi. Ame'ẽ pe ma'e ke japandu pandu hũ. ⁶Amõ pandu ame'ẽ ke tata aja saka. Amõ juru pe

hembe ihĩ. Ame'ẽ pe je'ẽha ke mutambyk ym riki. Tata aja saka upa mujaxer. A'erehe ixoha ke upa mujaxer. Mupyraraha renda ngi tata uhem, ame'ẽja saka. Ame'ẽ namõ jande jaxoha ke upa mujaxer.

⁷Pesarahã! Upa ka'a rupi ixo ame'ẽ ke amõ muhymba. Yman upa ame'ẽ ta ke mujarõ ym. Ka'a rupi wata ame'ẽ ke muhymba. Ma'ewyra ta ke aja tĩ. Muhymba tĩ. Ipusu pe te'e wata ame'ẽ ke aja tĩ. Muhymba tĩ. Y rupi ixo ame'ẽ ta aja tĩ. Muhymba tĩ. Mujarõ ym tĩ. ⁸Amõ pandu ame'ẽ ke anĩ. Marã ka ym mujarõ ym ha, aja saka. Upa je'ẽha ngã mutambyk ym. Marã ka ym kaniha ingi. Henem ahyha aja saka. Ahyha jukwa ta me'ẽ te'e, ame'ẽja saka. Aja riki amõ pandu ame'ẽ ke tĩ. ⁹Jande pái keruhũ riki jandema'e sawa'e te. Japandu ipe:

—Ne jõ riki katu te me'ẽ ke — aja japandu ipe tipe.

Pe, jande anam ta rehe jande riki juru ai hũ. Katu ym aja. Ija katu te awa ta ke Tupã mujã tĩ. Tupã aja mujã tĩ. A'erehe ame'ẽ ta rehe juru ai hũ rahã, (Tupã rehe juru ai tĩ, aja tĩ.) Katu ym aja. ¹⁰Je'ẽha katu ame'ẽ ke amõ pandu katu. A'e riki panduha katu ym ame'ẽ ke pandu tĩ. Katu ym aja. Ihẽ mu ta! Aja me'ẽ mã peja ym pepandu. ¹¹Pesarahã! Amõ we amujekwa ta. Y te ke mundu ngi muhem. Marã ka ym y he'ẽ ame'ẽ ke muhemiha ingi tĩ. Mokõihar muhem ym ta. ¹²Ihẽ mu ta! Pesarahã! Narãiy ngi irimã uhem ym. Murukuja rymbo ngi narãiy uhem ym tĩ. Y he'ẽ ame'ẽ ke mundu ngi muhem rahã, y te ke muhem ym tĩ. (Aja amõ pandu me'ẽ ke tĩ. Katu ame'ẽ ke pandu rahã, mã peja katu ym ame'ẽ ke pandu ym tĩ.)

Ma'e ukwa katuha ke Tupã muwyr, ame'ẽ rehe har

¹³(Pehẽ ngi har mu'eha ta ixo my?) Ame'ẽ ta ngi har ma'e ukwa katu ame'ẽ ke ixo my? Ixo rahã, ame'ẽ ke emujekwa katu amõ ta pe. Ixoha katu rahã, ukwa katu ame'ẽ ke a'e, aja emujekwa katu. Ma'ema'eha katu rahã, ukwa katu ame'ẽ ke a'e, aja emujekwa tĩ. “Katu ihẽ jupe” aja ym ha namõ emujekwa tĩ. Ma'ema'e katuha namõ aja tĩ. Ukwa katuha ke emujekwa tĩ. ¹⁴Pe, amõ rehe pejyty'ym rahã, pehẽ riki pekwa katu ame'ẽ ta ke aja ym pehẽ juehe har pekwa pekwa pexo. Amõ rehe parahy rahã, aja tĩ. Pekwa katu ame'ẽ ta ke, aja ym pehẽ juehe har pekwa pekwa pexo tĩ. Pehẽ juehe har jõ pekwa pekwa pexo rahã, aja tĩ. Pekwa katu ame'ẽ ta ke, aja ym pehẽ juehe har pekwa pekwa pexo tĩ. Pekwa katu ame'ẽ ke aja pexo rahã, katu pehẽ jupe, aja ym pexo. Pekwa katu ame'ẽ ta ke aja pexo rahã,

jetehar te ke te'e aja ym pepandu tĩ. ¹⁵Aja ukwaha ke ywa ngi uwyr ym. Tupã muwyr ym. Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ukwaha aja riki. Ipy'a katu ym ame'ẽ ke ngi uhem. Ajã ta ukwa aja ame'ẽ. ¹⁶Amõ rehe amõ jyty'ym rahã, amõ ta namõ je'ẽ je'ẽ hũ a'eta jupe. Upa ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ta tĩ. Juehe har jõ ukwa ukwa ixo rahã, aja tĩ. Je'ẽ je'ẽ hũ a'eta jupe tĩ. Upa ma'e katu ym ame'ẽ ke ma'e ta tĩ.

¹⁷Ywa ngi ma'e ukwa katuha uwyr rahã, ame'ẽ amõ koty. Tupã muwyr ame'ẽ ke rahã, amõ koty. Kuja py riki. Ma'e jaxer ame'ẽ ke ipy'a pe ukwa ukwa ym ixo. Ukwa katu, a'erehe amõ namõ jumai ym aja a'e ixo. Parahy ym a'e ixo. Hury katu a'e ixo tĩ. Amõ namõ juehe katu a'e ixo tĩ. Amõ ta rehe pyrara hũ usak tĩ. Katu ame'ẽ ke jõ ma'ema'e hũ tĩ. Ima'ehũ ame'ẽ ta rehe jõ ipy'a ym tĩ. Juja katu te ngã rehe usak katu riki. Mokõi ukwaha aja ym a'e ixo tĩ. ¹⁸Aja ukwa katuha namõ amõ ixo rahã, jumaiha ke mukatu oho. Aja rahã, hury katu a'eta juehe ixo.

Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ma'ema'eha riki katu aja pepandu ym

4 ¹Apo amõ koty apandu ta. Pejumai mai pehẽ juehe pexo. Peje'ẽ je'ẽ hũ pehẽ jupe pexo tĩ. My ngi uhem my? Pehẽ py'a ngi uhem, ame'ẽja saka. A'ep upa ma'e peputar ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo. ²Ma'e ke peputar hũ tipe. Marã ka ym pepyhykiha. A'erehe amõ ta ke pejukwa tar katu. Aja me'ẽ pepyhyk tar katu ma'e ke. Ma'e ke rehe katu pesak tipe. Marã ka ym pehẽma'e wan ta. A'erehe amõ ta namõ pejumai mai. Peje'ẽ je'ẽ hũ inamõ tĩ. Aja pepyhyk ta tipe. Katu ym aja. Peputar ame'ẽ ke Tupã namõ pepandu ym. A'erehe ame'ẽ ke nixói pehẽ pe. ³Tupã namõ pepandu rahã, pehẽ juehe har jõ pekwa pekwa pexo. Kuja. Pejumuhuryha jõ Tupã namõ pepandu tipe. A'erehe muwyr ym pehẽ pe.

⁴Pehẽ riki Tupã ke pehijar peho ame'ẽ ta aja saka! “Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ma'ema'eha riki katu” aja pandu rahã, Tupã ruwajan ke a'e, aja pekwa katu. “Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ma'ema'eha riki katu” aja pandu tar katu rahã, Tupã ruwajan wan ta a'e tĩ. Aja huwajan ta rahã, Tupã ke hijar ame'ẽ ta ke. Katu ym aja. ⁵Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. Ame'ẽ riki jetehar te ke aja pekwa katu. Kuja ihĩ:

“Tã ke jande py'a rehe Tupã moĩ. Tupã kotyhar ta ke jande aja a'e putar katu te.

A'erehe Tupã ke jahijar rahã, jande rehe Tupã'ã jyty'ym a'e” aja panduha ihĩ.

⁶Amõ we tĩ. Tupã je'ẽha rehe kuja panduha ihĩ tĩ:

“Katu ame'ẽ ke ihẽ. Tupã ke aputar ym' aja pandu ame'ẽ ke
Tupã putar ym tĩ.

'Katu ame'ẽ ke ihẽ' aja ym ixo ame'ẽ ke rehe Tupã hury katu tĩ”
aja panduha ihĩ.

Aja rahã, i'ar koty te we pehẽ rehe Tupã ipy'a katu.

“Katu ame'ẽ ke jande” aja ym pexo

⁷Pehẽ rehe Tupã ipy'a katu, a'erehe Tupã rehe pehendu katu. Satana rehe anĩ. (Ãjã ramũi a'e.) Pehendu ym ehe. Aja rahã, a'e atu oho ta pehẽ ngi, ame'ẽja saka. ⁸Ka'u te'e me'ẽ ta! Pehẽ pe ihẽ apandu katu! Ma'e peka'u te'eha ke pema'e ym. Pehẽ py'a pe mokõi pekwaha namõ pexo ame'ẽ ta! Pehẽ pe apandu katu tĩ! Mã peja pehẽ py'a ke Tupã juhyk katu. (Aja mokõi pekwaha aja ym pexo.) Aja rahã, Tupã rake pehyk peho, ame'ẽja saka pexo. Aja rahã, pehẽ rake a'e riki uhyk ta uwyr tĩ, ame'ẽja saka tĩ. ⁹Ma'e peka'u te'eha ke pema'e rahã, pepyai pexo. Pejixi'u tĩ. Pepuka puka hũ ame'ẽ ke pehijar tĩ. Pe, pejixi'u pexo. Pehẽ ruryha ke pehijar tĩ. Pe, pepyai pexo. (Aja Tupã koty pehẽ py'a pemuruwak tĩ, aja pemujekwa.) ¹⁰“Katu ame'ẽ ke jande” aja ym pexo. Aja Tupã ruwa koty pexo katu, ame'ẽja saka. Aja rahã: “Pehẽ katu” aja a'e pandu ta. (Pehẽ py'a upa juhyk rahã, aja me'ẽ pehẽ rehe har a'e pandu ta.)

Pehẽ mu rehe pehẽ juru ai ym

¹¹Ihẽ mu ta! Pehẽ pe apandu katu! Ma'e jaxer ame'ẽ ke pepandu ym pehẽ jupe pexo. Imu rehe har ma'e jaxer ame'ẽ ke amõ pandu rahã, Tupã je'ẽha riki katu ym, aja a'e pandu. Tupã je'ẽha riki jaxer aja a'e ukwa tĩ. (Ma'erehe my? “Amõ rehe juru ai ym” aja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ. A'erehe amõ rehe juru ai rahã, Tupã je'ẽha 'ar koty te we ukwa katu, aja ukwaha naĩ. A'erehe Tupã je'ẽha jaxer aja ukwaha naĩ.) Tupã je'ẽha riki jaxer aja nde erekwa rahã, je'ẽha rehe nde erehendu ym apo 'y. Aja rahã Tupã je'ẽha riki jaxer aja nde erekwa ame'ẽ ke nde. Katu ym aja. ¹²Myja awa ixo katu my, ame'ẽ je'ẽha ke Tupã jõ me'ẽ katu. A'e riki awa ke mupyrara katu tĩ. A'e jõ riki awa ke muhã katu tĩ. A'e jõ riki awa ke mupyraraha renda pe mondo katu ta tĩ. Tupã aja nde tĩ, aja nde erekwaha nde jupe. Katu ym aja. A'erehe: “Ihẽ mu riki jaxer” aja epandu ym.

Tupã putar ame'ẽ ke ema'ema'e katu

¹³Yman rahã pexo ame'ẽ ke rehe har pandu me'ẽ ta! Ko pehẽ pe ihẽ apandu ta apo 'y. Pepandu:

—Koĩ amõ ok ta pe jaho ta. Koĩ har pewe nahã my? Ukwa ym awa. A'ep jahyk rahã, heta jahy jamukanim ta. Pe, jama'ema'e katu ta a'ep. Aja tamatarer hũ japyhyk ta — aja pepandu.

¹⁴Koĩ se pexo ta my? Ame'ẽ ke pekwa ym te. Pexoha riki ywy takãxiha ta'yr mi, ame'ẽja saka. Takãxiha ta'yr mi ihĩ. Pe, pahar ywytu mukanim raho. Aja pexoha tĩ. Ko pexo. Pe, pahar pemaõ ta my. ¹⁵A'erehe kuja pepandu rahã, katu tiki:

—Jandema'e sawa'e te putar aja jaxoha katu ta. Pe, ma'e ke jama'ema'e katu ta my. Anĩ rahã, a'e putar rahã, amõ koty jama'ema'e katu ta my — aja pepandu rahã, katu tiki.

¹⁶“Jandema'e sawa'e te putar rahã” aja ym pepandu rahã, kuja pepanduha. “Jande katu te jande” aja pehẽ juehe har pekwaha pehẽ jupe. Katu ym aja. “Jande atu jama'ema'e katu ta” aja pepandu. Ame'ẽ katu ym tĩ. ¹⁷(A'erehe pesak katu pexo!) Ukwa katu awa apo 'y. A'erehe myja ma'ema'e katu rahã, katu tiki. Ame'ẽ ke ukwa katu tipe. Pe, aja ma'ema'e ym rahã, ma'e ka'u te'eha ke ma'e ame'ẽ ke a'e.

Ima'ehũ ame'ẽ ta rehe har

5 ¹Ima'ehũ ame'ẽ ta! Apo pehẽ pe ihẽ apandu ta! Pehendu katurahã! Pyraraha ke pehẽ rehe uhyk ta. A'erehe pejixi'u hũ pexo. Pehẽ peahem hũ pexo tĩ. ²Awa mi'u pyta rahã, inem ta oho ipe. Ame'ẽja saka pema'e tĩ. Kanim ta tĩ. Ima'e mundeha ke hyru pe mou rahã, tarawe upa u'u. Ame'ẽja saka pehẽma'e mundeha ke tĩ. Pehẽ pemou hũ, ame'ẽ ke upa jaxer ta oho tĩ. ³Tamatarer itatawa ke te'e mujã, ame'ẽ ke pematyr hũ tĩ. Itatuwyr ke te'e mujã, ame'ẽ ke aja tĩ. Pematyr hũ tĩ. Pete'e pemou hũ. A'erehe ipuxi hũ, ame'ẽja saka. Jaxer riki. Ipuxi hũ, a'erehe kuja mujekwa ngã pe. (Pekyty'ym aja mujekwa. Ima'e ym te ame'ẽ ta rehe pekyty'ym, aja pemujekwa. Katu ym aja.) Pematyr tar katu te hũ. Ame'ẽ ke pehẽ ke mujaxer ta. Ipuxi aja pehẽ ke mujaxer ta tĩ. Pyrara hũ pexo ta. 'Ar rehe angaha uhyk rahã, aja ta pehẽ.

⁴Pehẽma'e kupixa pe amõ ta paraky ixo. Ame'ẽ ta pe pemuhepy ym riki. A'eta je'ẽ je'ẽ hũ. Mã peja pehendurahã! Pehẽma'e kupixa pe har ke amõ ta matyr. Ame'ẽ ta pe pemuhepy ym, a'erehe a'eta

je'ê hũ tí. Ame'ê ke Tupã, jandema'e sawa'e te hendu. Pyrãtã te hũ ame'ê ke a'e. A'e riki kupixa jar ke mupyrara ta.

⁵Kome'ê ywy pe pexo rahã, upa katu te ma'e ke namõ pexo. Nixói ha aja ym pehê pe. Pehê ruryha namõ jõ pexo. U'u ta ame'ê wan tapi'iruhu ke ijar jukwa. Ixa te ame'ê ke jukwa. Aja pehê tí. Pehê ruryha namõ jõ pexo rahã, pehê ka peho pexo, ame'êja saka. Arahã pehê ke Tupã mupyrara ta. Jukwa ta pehê ke, ame'êja saka tí. ⁶Ma'e jaxer ame'ê ke amõ ma'ema'e ym. Pe, ehe har pepandu te'e. Ngãma'e kapitã pe pepandu: “Katu ym ame'ê ke” aja pepandu te'e. Pe, a'e ke ngã jukwa. Ame'ê ke pehê pe je'êha mujywyr ym. Hendu te'e. Aja te'e jukwa. (Pe, ima'e ke pepyhyk peraho. Katu ym te aja.)

Jandema'e sawa'e te uwyrriha rehe peharõ katu pexo

⁷Ihê mu ta! Pehê pe ihê apandu katu. (Ima'ehũ ame'ê ta ke jandema'e sawa'e te mupyrara ta kÿ.) A'erehe a'e uwyrriha rehe peharõ katu pexo. Kupixa pe har tyarõ, ame'ê ke kupixa jar harõ hũ ixo. Ma'eywa katu ame'ê ke rehe harõ hũ ixo. Upa ma'e ke jytym rahã, aman ke a'e harõ ixo. Aman muhury ta ipe. Ame'ê ke harõ hũ ixo. ⁸Aja pehê tí. Peharõ katu pexo. Jandema'e sawa'e te uwyr Tate. Ame'ê rehe peharõ katu te pexo rĩ.

⁹Ihê mu ta! Mã peja peje'ê je'ê ym pehê jupe pexo! Aja pexo rahã, pehê ke Tupã mupyrara ym ta. Mupyrara ame'ê ke kotete ixo, ame'êja saka. Pahar a'e uwyr ta, aja a'e ixo. Mupyrara ta ngã ke a'e. ¹⁰Ihê mu ta! Pehendu katurahã! Jandema'e sawa'e te je'êha rupi je'êha pandu ame'ê ta pandu pandu. Ymanihar je'êha pandu ame'ê ta ke. A'eta rehe har pekwa pekwa pexo. A'eta ke amõ mupyrara rahã, a'eta py'ahu te'e hendu. Tupã rehe jurujar katuha ke hijar ym. Ame'ê ta aja pehê tí. Pehê py'ahu te'e pehendu tí. ¹¹A'eta py'ahu te'e hendu, aja Tupã pyrara usak a'eta rehe aja mujekwa a'eta pe. Ipy'a katu ehe tí, aja mujekwa ipe tí. A'erehe ame'ê ta hury katu ame'ê ta ke, aja japandu. Ymanihar Jo pyraraha rehe har pekwa katu. Ipy'ahu te'e hendu a'e tí. Tupã rehe jurujar katuha ke hijar ym a'e tí. Pe, upa rahã, pyrara Tupã usak ehe, aja mujekwa ipe. Ipy'a katu ehe tí, aja mujekwa ipe tí. A'erehe upa ma'e ke jandema'e sawa'e te me'ê me'ê ipe.

¹²Ihê mu ta! “Jande jama'e katu ta” aja pemanga katu rahã, ame'ê ke pema'ema'e katu. Amõ we pepandu ym:

“Jete atu te ihê apandu aja Tupã ukwa tí” aja pepandu ym pehê.

(Tian 5.15)

(Aja pepandu rahã, pema'ema'e katu ta, aja pemujekwa tar katu. Anĩ. Aja pepandu ym.)

“Ywa ke mujã ame'ẽ ke ukwa katu” aja pepandu ym tĩ.

(Aja pepandu rahã, pema'ema'e katu ta, aja pemujekwa tar katu. Anĩ. Aja pepandu ym tĩ.)

“Kome'ẽ ywy keruhũ mujã ame'ẽ ke ukwa katu” aja pepandu ym tĩ.

(Aja pepandu rahã, pema'ema'e katu ta, aja pemujekwa tar katu. Anĩ. Aja pepandu ym tĩ.)

Upa ma'e ke rehe har aja ym pepandu tĩ. “Anĩ” aja pepandu rahã, amõ koty pema'ema'e ym. “Jete” aja pepandu rahã, amõ koty pema'ema'e ym tĩ. Je'ẽha pemutambyk rahã, pehẽ ke Tupã mupyrara ym ta.

Tupã namõ pepandu pandu

¹³Pehẽ ngi har amõ pyrara ixo rahã, mã peja ame'ẽ rehe har Tupã namõ a'e pandu pandu katu. Amõ hury katu ixo my? Mã peja Tupã rehe har a'e jyngar katu.

—Ne jõ riki katu te me'ẽ ke — aja jyngar jyngar.

¹⁴Ahy ixo ame'ẽ ke pehĩ my? Tamũi ta ke a'e mujy'ar rahã, katu tiki. Jurujar katu ame'ẽ tama'e kapitã ta ke tamũi ta. Pe, ahy ixo ame'ẽ ke rehe har Tupã namõ tamũi ta pandu pandu ta. Jandema'e

sawa'e te je'êha rupi ma'e ka rykwer ke a'eta kytyk ehe. Ipykã pyter pe kytyk. ¹⁵Aja Tupã namõ a'eta pandu pandu. Pe, Tupã mukatu ta, ame'ê rehe a'eta jurujar katu rahã, ahy ixo ame'ê ke manõ ym ta. A'e ke Tupã mukatu ta. Ma'e ka'u te'eha ke ahy ixo ame'ê ke ma'ema'e. Ame'ê ke ipy'a ngi Tupã juhyk ta. Ipy'a jywyr ta ehe. ¹⁶Tupã namõ pepandu pandu rahã, ahy ixo ame'ê ke a'e mukatu ta. A'erehe ma'e peka'u te'eha ke pema'e rahã, ame'ê ke pepandu pandu katu pehê jupe. Pemukatu pehê juehe. Tupã namõ pepandu pandu katu pehê juehe har. Aja rahã, pehê ahy pexo rahã, pehê ke Tupã mukatu ta. Tupã rehe ipy'a ke amõ moĩ moĩ katu. A'e riki Tupã namõ pandu pandu rahã, ame'ê panduha aja Tupã ma'e katu ta kÿ.

¹⁷Jande aja Eri tĩ. Awa te'e a'e tĩ. Ymanihar Tupã je'êha pandu ame'ê ke a'e. Tupã namõ a'e pandu hũ:

—Aman ke emungyr ym — aja ipe.

Pe, aman ukyr ym te riki. Heta hũ jahy kanim rahã, aman ukyr ym te. Kuja, kwaren ta i ndói (42) jahy hetaha kanim rahã, aman ukyr ym te. ¹⁸Pe, Tupã namõ a'e pandu tĩ. “Aman emungyr” aja pandu. Pe, aman ukyr tĩ. Pe, upa ma'eywa hury tĩ. (A'erehe Eri aja pehê tĩ. Tupã namõ pepandu pandu tĩ.)

¹⁹Ihẽ mu ta! Pehendu katurahã! Pehẽ ngi har amõ ixo. Tupã je'êha jetehar te rehe hendu ym. Anĩ. Hijar oho. Pe, hendu ym ame'ê pe amõ pandu: “Tupã koty nde py'a emuruwak tĩ” aja ipe. A'erehe, Tupã koty ipy'a ke muruwak tĩ. ²⁰Aja rahã, manõha ngi jo'ok, ame'êja saka. Ame'ê rehe Tupã ipy'a jywyr. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. Mãte hũ ame'ê. Tupã ipy'a jywyr ehe. A'erehe manõha ngi jo'ok, ame'êja saka.

Upa.